

Volgens advocaat-generaal Jääskinen wordt het vrije verkeer van werknemers geschonden wanneer alle documenten in een internationale arbeidsverhouding moeten worden opgesteld in de taal van het taalgebied

In de bijzondere context van een internationale arbeidsovereenkomst vormt een dergelijke taalverplichting een belemmering van het vrije verkeer van werknemers die niet wordt gerechtvaardigd door de bescherming van de werknemers, door de doeltreffendheid van de administratieve controles en het rechterlijke toezicht of door een beleid ter bescherming van een taal

In België schrijft een decreet van de Vlaamse Gemeenschap voor dat het Nederlands moet worden gebruikt in het kader van de sociale betrekkingen tussen werknemers en werkgevers van wie de exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied is gelegen. Wanneer die taalverplichting niet wordt nageleefd, is de arbeidsovereenkomst nietig, maar dit berokkent geen nadeel aan de werknemer en laat de rechten van derden onverlet.

Anton Las, een Nederlands staatsburger die in Nederland woont, is in 2004 als „*Chief Financial Officer*” in dienst getreden van PSA Antwerp, een vennootschap die te Antwerpen (België) is gevestigd maar deel uitmaakt van een multinationale groep die haar zetel heeft te Singapore. De in het Engels opgestelde arbeidsovereenkomst bepaalde dat Las zijn beroepsactiviteiten voornamelijk in België uitoefende.

In 2009 werd Las middels een in het Engels opgestelde brief ontslagen door PSA Antwerp, dat hem een op basis van de arbeidsovereenkomst berekende opzeggingsvergoeding heeft betaald. Las heeft zich tot de Arbeidsrechtbank (België) gewend met het betoog dat de arbeidsovereenkomst nietig was omdat het Vlaams taaldecreet was geschonden. Hij heeft een hogere opzeggingsvergoeding en andere bedragen gevorderd, overeenkomstig het Belgische arbeidsrecht.

De Belgische rechter wenst van het Hof te vernemen of het Vlaams taaldecreet inbreuk maakt op het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie, voor zover het een in het Nederlandse taalgebied gelegen onderneming verplicht om, op straffe van nietigheid, alle documenten over de arbeidsrelatie op te stellen in het Nederlands wanneer zij een werknemer voor een internationale baan in dienst neemt.

In zijn conclusie van heden merkt advocaat-generaal N. Jääskinen op dat het Unierecht geen geharmoniseerde regeling van het taalgebruik bij de opstelling van arbeidsdocumenten bevat. Het Vlaams taaldecreet kan evenwel werknemers en werkgevers die niet Nederlandstalig zijn, dus in het algemeen werknemers en werkgevers uit andere lidstaten dan België en Nederland, afschrikken. Voorts worden uit andere lidstaten afkomstige werkgevers die in het Nederlandse taalgebied van België zijn gevestigd, ertoe aangezet enkel werknemers in dienst te nemen die het Nederlands begrijpen en dus gemakkelijker zullen kunnen communiceren in die taal. Bovendien moeten die werkgevers door het verplichte gebruik van het Nederlands het hoofd bieden aan administratieve complicaties en extra werkingskosten.

Om die redenen komt de advocaat-generaal tot de conclusie dat het vrije verkeer van werknemers wordt belemmerd. Bovendien is hij van mening dat die belemmering niet kan worden

gerechtvaardigd door de drie doelstellingen die de Belgische regering aanvoert ter rechtvaardiging van de betrokken regeling.

Wat in de eerste plaats de rechtvaardigingsgrond inzake de bescherming van de werknemers betreft, kan het verplichte en uitsluitende gebruik van het Nederlands in werkelijkheid slechts de werknemers beschermen die deze taal voldoende beheersen. Om alle categorieën werknemers effectief te beschermen, moet de arbeidsovereenkomst veeleer beschikbaar zijn in een taal die de werknemer gemakkelijk begrijpt, zodat hij op basis van volledige informatie en zonder wilsgebreken zijn toestemming kan geven. De voertaal is immers niet noodzakelijk de – nationale of regionale – officiële taal van de plaats waar de arbeid hoofdzakelijk wordt verricht.

Wat in de tweede plaats de doeltreffendheid van de administratieve controles en het rechterlijke toezicht betreft, erkent de advocaat-generaal dat bestuursautoriteiten, zoals de arbeidsinspectie, of rechterlijke instanties gemakkelijker kunnen optreden wanneer de documenten over de arbeidsverhouding zijn opgesteld in een taal die de vertegenwoordigers van die autoriteiten kennen. Volgens Jääskinen is het verstreckende middel dat wordt aangewend in het Vlaams taaldecreet, dat het gebruik van het Nederlands verplicht stelt voor alle arbeidsdocumenten, echter niet absoluut noodzakelijk om die controles te kunnen uitvoeren, aangezien in een andere taal opgestelde documenten in voorkomend geval naar het Nederlands kunnen worden vertaald.

Wat in de derde plaats het argument inzake de bescherming van de officiële taal betreft, erkent de advocaat-generaal dat het beleid ter bescherming van een taal een reden is op grond waarvan een lidstaat maatregelen kan vaststellen die het vrije verkeer beperken. Dat het gebruik van de taal van een lidstaat verplicht is voor de burgers of ondernemingen van andere lidstaten die gebruikmaken van hun fundamentele vrijheden, strookt echter niet echt met die doelstelling.

Volgens Jääskinen dient de contractuele vrijheid immers in die zin te worden geëerbiedigd dat een werknemer erin kan toestemmen om een in zijn werkomgeving gangbare taal te gebruiken die niet zijn eigen taal is en evenmin de plaatselijke taal, vooral wanneer de context van de arbeidsverhouding internationaal is. De bescherming van een officiële taal kan niet met succes worden aangevoerd ter rechtvaardiging van een regeling als die welke in het hoofdgeding aan de orde is, aangezien deze regeling niet de mogelijkheid biedt om rekening te houden met de wil van de partijen bij de arbeidsverhouding en evenmin met het feit dat de werkgever behoort tot een internationale groep van ondernemingen.

De advocaat-generaal is van mening dat de belangen die met het Vlaams taaldecreet lijken te worden beschermd adequater zouden kunnen worden gevrijwaard met andere middelen dan een zo absolute en algemene taaleis. Zo zou een vertaling in het Nederlands van de voornaamste in een andere taal opgestelde arbeidsdocumenten kunnen volstaan om voormelde drie doelstellingen te bereiken.

Bovendien zijn de sancties in geval van niet-naleving van de taalvoorschriften volgens de advocaat-generaal zwaarder dan noodzakelijk is. Hij is van mening dat de doelstellingen die met het Vlaams taaldecreet lijken te worden nagestreefd, zouden kunnen worden verwezenlijkt met andere middelen die meer geschikt zijn en het vrije verkeer van werknemers minder beperken.

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, het Hof in volledige onafhankelijkheid een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de conclusie is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106